

**ПЛАНІ ТА ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ СЛІДЧОЇ ТА ПРОКУРОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»
для студентів заочної форми навчання**

/ 6 годин /

**Тема 1. Предмет, методи психології слідчої та прокурорської
діяльності. Психологічна характеристика слідчої та
прокурорської діяльності
(4 год.)**

План

1. **Поняття, предмет психології слідчої та прокурорської діяльності. Зв'язки з іншими науками.**
2. **Методи психології слідчої та прокурорської діяльності.**
3. **Психологічна структура особистості.**
4. **Поняття, типи темпераменту.**
5. **Поняття та структура характеру. Акцентуації характеру.**
6. **Система психічних процесів. Емоції та воля. Конфліктні емоційні стани.**
7. **Поняття, види та значення психологічних характеристик слідчої та прокурорської діяльності.**
8. **Види слідчої та прокурорської діяльності.**
9. **Юридична професіографія та професіограма слідчого та прокурора: сутність, зачення та структура.**

Завдання:

1. *Зробіть схематичне зображення структури методів психології слідчої та прокурорської діяльності. Розкрийте його зміст.*
2. *Для з'ясування методу тестування в позааудиторний час проведіть діагностику своєї особистості за опитувальником Айзенка (версія ЕРІ) або за опитувальником Леонгарда-Шмішека (на вибір) :*
 - а) *Особистісний опитувальник Г. Айзенка [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://psytests.org/eysenck/epiA-run.html> ;*
 - б) *Опитувальник Шмішека [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://psytests.org/leonhard/sm88-run.html>*
3. *Використовуючи біографічний метод, проаналізуйте особу Онопрієнко.*
4. *Для з'ясування методу тестування в аудиторний час проведіть*

діагностику своєї особистості за Колірним тестом Люшера або Тестом на профорієнтацію (на вибір) :

а) повний колірний тест Люшера [Електронний ресурс]
Режим доступу: https://psyttests.org/result?v=lus18QQOrFcGGj1E_IkB

б) тест на профорієнтацію [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.google.com/url?q=http%3A%2F%2Ftest.msk.ru%2Fcgi-bin%2Fendtest6.cgi%3F238%260%261%264%263%267%264%266%265&sa=D&sntz=1&usg=AFQjCNFCRGMOfgIYKInPFTIVbRnLe4GUA>

5. Співставте елементи структури особистості (темперамент, характер, здібності, спрямованість) з їх відповідними визначеннями - психологічні риси особистості, що визначають:

а) потенціальні можливості людини у виконанні певної діяльності;

б) активний характер відносин та дії людини у соціальному середовищі;

в) динаміку проявів особистості у різних видах діяльності та у відносинах з оточуючим середовищем;

г) відношення людини до соціального середовища та виконуємої діяльності.

6. Як ви вважаєте, чи можливо за допомогою методів аудіовізуальної діагностики визначити тип темпераменту та риси характеру особи? Який час потрібний для цього? Проведіть експрес діагностику викладача та одногрупників.

7. Розгляньте природу виникнення та характерні риси настрою, афектів та почуттів. Яким чином зазначені класи емоцій впливають на поведінку людини.

8. Дайте розширену характеристику емоційних станів підвищеної психічної напруги: - тривога; - страх – стрес; - афект; - фрустрація. Зазначте особливості впливу на пізнавальну та регулятивну функцію особи.

9. Проаналізуйте етапи формування складного вольового акту та зазначте особливості його застосування в юридичних науках.

10. Проаналізуйте види слідчої та прокурорської діяльності - пізнавальної, конструктивної, комунікативної, посвідчувальної. З'ясуйте їх структуру, сутність.

11. За результатами психологічного тестування слідчого А. виявлено його наступні якості та особливості: різносторонні загальні та професійні знання, логічне мислення, середню працездатність, синтетичний склад розуму, стійку увагу, кмітливість; сумлінність, дисциплінованість, великий професійний стаж та життєвий досвід; нетактовність, підвищену емоційність, вміння контролювати емоції, критичне негативне ставлення до підсудного та захисника, боязливість, високу відповідальність, рішучість, наполегливість, безапеляційність та категоричність у питаннях справедливості; усна мова характеризується чіткістю формулювань, наявністю великої кількості юридичних термінів, стислістю та лаконічністю; письмова мова характеризується незначною кількістю орфографічних та граматичних помилок.

Віднесіть перелічені якості до відповідних сторін діяльності слідчого та визначте серед них позитивні й негативні для її ефективного виконання. Які засоби можливо застосувати для формування доцільних якостей особистості слідчого.

Список додаткової літератури:

Александров Д.О. Становлення особистості працівника органів внутрішніх справ: монографія / Д.О. Александров. – К.: Вадекс, 2014. – 307 с.

Коновалова В. О., Шепітько В.Ю. Юридична психологія : посіб. для підгот. до іспиту. Х.: Право, 2019. 192 с.

Кудерміна О. І. Психологія особи як суб'єкта правоохоронної діяльності : монографія. Чернівці: Наші книги, 2013. 415 с.

Опитувальник Шмішека. URL : <https://psytests.org/leonhard/sm88-run.html>

Основи загальної та юридичної психології: навч. посіб. / Н.Р. Бобечко, І.І. Когутич, В.П. Бойко, І.В. Жолнович; за ред. В.Т. Нора. К.: Ін Юре, 2014. 280 с.

Особистісний опитувальник Г. Айзенка. URL: <https://psytests.org/eysenck/epiA-run.html>

Психологія слідчої діяльності: навчальний посібник / В.Г. Андросюк, О.М. Корнев, О.І. Кудерміна та ін.: за заг. ред. Л.І. Казміренко. – К.: Правова єдність, 2009. – 200 с.

Шепітько В.Ю., Коновалова В.О. Юридична психологія: підручник. 3-тє вид., перероб. і доп. Харків: Право, 2019. 288 с.

Шепітько В. Ю., Коновалова В. О. : Юридична психологія : підручник. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 4-те вид., перероб. і допов. – Харків: Право, 2025. – 280 с.

Шепітько В. Ю. Юридична психологія : словник-довідник. Нац. акад. прав. наук України. – Харків, 2025 – 256 с.

Юридична психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.Є. Самойлов, М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, С.М. Миронець, Г.М. Ржевський. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 432 с.

Тема 2. Психологія слідчих дій (2 год.)

План

- 1. Психологічні особливості проведення огляду місця події.**
- 2. Психологічний профіль: поняття, сутність та особливості формування.**

3. Психологічні особливості проведення обшуку.
4. Психологічні особливості допиту окремих процесуальних осіб (неповнолітніх, свідків, підозрюваних, потерпілих). Психологія формування неправдивих показань та тактичні прийоми їх викриття.
5. Психологія проведення одночасного допиту. Ефект присутності.
6. Психологічні особливості проведення пред'явлення для впізнання.

Завдання:

1. З'ясувати психологічні особливості огляду місця події. Яку інформацію щодо психологічних властивостей і станів злочинця можна отримати за матеріально-фіксованими слідами, які виявлені на місці події?
2. В позааудиторний час за аналізом публікацій в засобах масової інформації щодо вчиненого злочину скласти психологічний портрет злочинця.
3. В цілях підготовки до обшуку проаналізувати профіль з соцмереж з метою з'ясування інформації щодо обшукуваної особи та висунення пошукових версій.
4. Окресліть, в чому може проявлятися захисна домінанта підозрюваного в процесі проведення обшуку.
5. В цілях підготовки до допиту проаналізувати профіль з соцмереж з метою з'ясування інформації щодо допитуваної особи, її психологічних особливостей та обрання тактики допиту.
6. Назвіть та обґрунтуйте психічні стани, що притаманні потерпілому, свідку, підозрюваному при допиті.
7. Розгляньте особливості прояву віктимної поведінки потерпілого в процесі допиту.
8. За фотознімками в соцмережах діагностувати психологічний стан зображеної на них особи та відповідність цього стану підпису під фотознімками.
9. Потерпіла К. в процесі пред'явлення для впізнання не надає ознак, за якими може впізнати особу злочинця, посилаючись на те, що злочин давно відбувся, вона нічого не пам'ятає. Назвіть її можливі мотиви та які тактичні прийоми необхідно застосувати в цьому випадку?
10. Якими ознаками характеризується аналітичне, синтетичне і змішане сприйняття?

Список додаткової літератури:

- Алексейчук В. І. Огляд місця події: тактика та психологія: монографія. Харків: Апостіль, 2011. 232 с.
- Баранчук В. В. Тактика встановлення психологічного контакту при допиті:

монографія. Харків: Апостіль, 2011. 232 с.

Ващук О. П. Невербальна інформація в кримінальному провадженні: теоретико-методологічні основи : монографія. Одеса : Гельветика, 2017. 430 с.

Журавель В. А. Деякі проблемні питання провадження слідчих (розшукових) дій за чинним КПК України. Вибрані твори. Харків: Апостіль, 2016. С. 305-307.

Організація і тактика одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб: навч. посібник / С. С. Чернявський, О. О. Алексеєв, А. А. Вознюк. Київ, 2016. 66 с.

Тіщенко В. В., Загородній В. Є., Белік Л. С. Тактико-психологічні засади слідчої та оперативно-розшукової діяльності : навч.-метод. посіб. : для здобувачів вищої освіти ф-ту прокуратури та слідства (кримінальної юстиції). Одеса : Гельветика, 2019. 159 с.

Шевцов С. О. Психолого-криміналістичний портрет невстановленого злочинця: монографія. Харків: Експертна служба України, 2011. 84 с.

Шепітько В. Ю., Коновалова В. О. : Юридична психологія : підручник. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 4-те вид., перероб. і допов. – Харків: Право, 2025. – 280 с.

Шепітько В. Ю. Юридична психологія : словник-довідник. Нац. акад. прав. наук України. – Харків, 2025 – 256 с.